

Таким чином, інтегровані уроки містять у собі потенційні можливості розвитку молодших школярів, дають змогу продуктивно використовувати навчальний час, заглиблюватись у суть навчального матеріалу, висвітлювати його з усіх сторін, усвідомлювати його прикладне і практичне значення.

Література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І.М.Дичківська. – К.:Академвидав, 2004. – 352с.
2. Ігнатенко М. Сучасні освітні технології // М. Ігнатенко. Математика в школі. – 2003. – №4. – С.2-6.
3. Химинець В.В. Інновації в початковій школі: монографія / В.В.Химинець, М.Ю.Кірик. – Ужгород: Патент,2008. – 288с.

УДК 372.48:398.1:373.3.033

ЛЕСИШИН А. О.

ГОРВАТ М.В.

Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ПРИРОДИ

Аналіз наукової педагогічної літератури, присвяченої екологічному вихованню молодших школярів показав, що проблема методів екологічного виховання залишається недостатньо розробленою. За основу реалізації змісту такого виховання пропонуємо класифікацію методів І. Лернера і М. Скаткіна. В рамках цієї класифікації слід використовувати всі запропоновані в науці і практиці методи екологічного виховання із застосуванням засобів народних традицій ставлення до природи.

Так, у рамках пояснювально-ілюстративного методу можна повідомляти учням інформацію про навколишнє середовище і народні традиції ставлення до природи за допомогою усного слова (розповідь, пояснення), друкованого слова (підручник, додаткова література), наочних посібників (картин, схем, натуральних природних об'єктів), практичного показу способів діяльності у природі (догляд за рослинами на пришкільній ділянці, догляд за тваринами у живому куточку тощо). При цьому діти слухають, дивляться, читають, спостерігають, співвідносять нову інформацію про природні об'єкти з раніше засвоєною і запам'ятовують. Користуючись цим методом, доводимо до свідомості учнів зміст, суть і значення народних традицій ставлення до природи.

Для формування в учнів навичок і вмінь, а водночас і для досягнення другого рівня засвоєння знань, вчителю необхідно спрямовувати діяльність школярів на неодноразове відтворення здобутих раніше знань про народні традиції ставлення до природи (репродуктивний метод). Приміром, вчитель називає народні прикмети про пори року, а учні пригадують подібні, вивчені раніше [2].

У рамках методу проблемного викладу вчитель може ставити перед учнями проблему, сам її вирішувати, але при цьому показувати шлях вирішення в його суперечностях, розкривати хід думки. Цей метод дає можливість учителю показати учням зразки наукового знання природи, наукового вирішення проблем взаємозв'язку між неживою і живою природою, а учням – стежити за ходом думки, логікою доказу і засвоювати знання про цілісність природи. Безпосереднім результатом проблемного викладу буде засвоєння способу і логіки вирішення даної проблеми або даного типу проблем, але ще без уміння застосовувати їх самостійно. Приміром, за допомогою цього методу вчитель може пояснити учням другого класу на уроці «Нежива і жива природа» суть таких народних прикмет «Ластівки літають низько – перед дощем», «Риби вискакують з води та ловлять комах – на дощ».

У рамках частково-пошукового, або евристичного методу вчитель може спрямувати діяльність школярів на самостійне виконання окремих кроків до пошуку знань про природні об'єкти. Наприклад, за допомогою цього методу у третьому класі на уроці – «Підсумки спостережень за неживою і живою природою та працею людей (весняний сезон)» вчителі може розібрати з учнями прислів'я: «Квітень – з водою, травень – з травою». Передусім учителю слід звертатися до спостережень самих учнів, до вже набутих знань, життєвого досвіду. Діти мають висловлювати свої судження: чому ж, коли у квітні багато вологи, то у травні виростають розкішні трави. Усі відповіді учнів учитель має узагальнити і зробити висновок про взаємозв'язки у природі, про залежність росту і розвитку рослин від атмосферних опадів [1. с. 83].

Застосовуючи дослідницький метод, необхідно враховувати його основну мету – навчити учнів самостійно пізнавати природу. Доцільно пропонувати такі завдання, які забезпечували б творче застосування учнями основних знань про природу при вивченні курсу «Ознайомлення з навколишнім, світом» і «Природознавство», оволодіння рисами творчої діяльності, поступове зростання складності природознавчих проблем. Крім того, вчитель має контролювати хід роботи учнів, перевіряти підсумки роботи і організувати їх обговорення. Приміром, використовуючи цей метод, шляхом спостережень можна звіритись з народними прикметами. Цілковито природно, що в навчальному процесі дослідницькі завдання потребують тривалого часу. Тому цей метод рекомендуємо вчителю використовувати переважно в позакласній роботі.

Розрізнення окремих методів екологічного виховання має важливе значення для розуміння і організації різних видів діяльності учнів. Проте це не означає, що в реальному навчальному процесі ці методи необхідно відокремлювати один від одного. Навпаки, їх доцільно реалізовувати в поєднанні, паралельно один одному.

Важливо підкреслити, що протягом уроку методи екологічного виховання необхідно змінювати, чергувати залежно від змісту, мети вивчення теми, рівня підготовки учнів.

Література

1. Дерябко С. Д. Екологическая педагогика и психология / С. Д.Дерябко, В. А. Ясвин – М. : Феникс, 1996. – 320с
2. Дудід Г. Формування екологічної свідомості дітей починається з малку / Г.Дудід, В.Шабликіна // Початкова школа. – 2007, – №6. – С, 19-21.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>